ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 2.2.2024 г.
COM(2024) 46 final

2024/0025 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в рамките на Съвместния комитет на ЕИП във връзка с изменение на Протокол 31 към Споразумението за ЕИП относно сътрудничеството в специфични области извън четирите свободи

(АУЕОПСП)

(текст от значение за ЕИП)

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. ПРЕДМЕТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Настоящото предложение се отнася до решението за установяване на позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза в рамките на Съвместния комитет на ЕИП във връзка с предвиденото приемане на решение на Съвместния комитет за изменение на Протокол 31 към Споразумението за ЕИП относно сътрудничеството в специфични области извън четирите свободи.

2. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

1.1. Споразумението за ЕИП

Споразумението за Европейското икономическо пространство (по-нататък „Споразумението за ЕИП“) гарантира равни права и задължения в рамките на вътрешния пазар за гражданите и икономическите оператори в ЕИП. В него се предвижда включването на законодателството на ЕС, обхващащо четирите свободи, в тридесетте държави от ЕИП, които са държавите — членки на ЕС, Норвегия, Исландия и Лихтенщайн. Освен това Споразумението за ЕИП обхваща сътрудничеството в други важни области, като научноизследователската и развойната дейност, образованието, социалната политика, околната среда, защитата на потребителите, туризма и културата, наричани заедно „съпътстващи и хоризонтални“ политики. Споразумението за ЕИП влезе в сила на 1 януари 1994 г. Съюзът заедно със своите държави членки е страна по Споразумението за ЕИП.

1.2. Съвместният комитет на ЕИП

Съвместният комитет на ЕИП отговаря за управлението на Споразумението за ЕИП. Той е форум за обмен на мнения, свързани с функционирането на Споразумението за ЕИП. Решенията му се вземат с консенсус и са обвързващи за страните. Отговорност за координиране от страна на ЕС на въпросите, свързани с ЕИП, носи Генералният секретариат на Европейската комисия.

1.3. Предвиденият акт на Съвместния комитет на ЕИП

Очаква се Съвместният комитет на ЕИП да приеме решение на Съвместния комитет на ЕИП („предвидения акт“) във връзка с изменението на Протокол 31 към Споразумението за ЕИП относно сътрудничеството в специфични области извън четирите свободи.

Целта на предвидения акт е да се разшири сътрудничеството между договарящите се страни по Споразумението за ЕИП, за да се включи Регламент (ЕС) 2023/2418 за създаване на Инструмент за укрепване на европейската отбранителна промишленост чрез съвместни поръчки (АУЕОПСП)[1].

Исландия и Лихтенщайн се освобождават от участие в настоящия инструмент и от финансов принос към него.

Предвиденият акт е израз на много тясното сътрудничество между Норвегия и Европейския съюз при текущата геополитическа ситуация.

[1] Регламент (ЕС) 2023/2418 на Европейския парламент и на Съвета от 18 октомври 2023 г. за създаване на Инструмент за укрепване на европейската отбранителна промишленост чрез съвместни поръчки (АУЕОПСП) (ОВ L, 2023/2418, 26.10.2023 г.)

В съответствие с бюджетната политика на ЕС всяко участие в дейност на ЕС може да бъде осъществено само след като бъде изплатена съответната финансова вноска. Плащането обаче може да се извърши, след като проектът на решение на Съвета бъде приет и последващата покана на ЕС за внасяне на средства, отправена от Европейската комисия, бъде представена на членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ.

Ето защо, за да се покрие периодът между 27 октомври 2023 г. и получаването на съответното плащане, предвиденият акт следва да се прилага и с обратно действие от 27 октомври 2023 г. Обратното действие не засяга правата и задълженията на съответните лица и е в съответствие с принципа на оправданите правни очаквания.

Предвиденият акт ще бъде обвързващ за страните в съответствие с членове 103 и 104 от Споразумението за ЕИП.

3. ПОЗИЦИЯ, КОЯТО ТРЯБВА ДА СЕ ЗАЕМЕ ОТ ИМЕТО НА СЪЮЗА

Комисията представя проекта на решение на Съвместния комитет на ЕИП, поместен в приложението, пред Съвета, който да го приеме като позиция на Съюза. След като бъде приета, позицията следва да бъде представена пред Съвместния комитет на ЕИП възможно най-скоро.

С приложения проект на решение на Съвместния комитет на ЕИП се въвеждат права на участие на членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ в дейностите, произтичащи от Регламент (ЕС) 2023/2418 за създаване на Инструмент за укрепване на европейската отбранителна промишленост чрез съвместни поръчки (АУЕОПСП), което надхвърля това, което може да се счита за чисто технически адаптации по смисъла на Регламент № 2894/94 на Съвета[2]. Поради това позицията на Съюза следва да бъде установена от Съвета.

Членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ следва също така да участват финансово в посочените по-горе дейности. Исландия и Лихтенщайн се освобождават от участие в настоящия инструмент и от финансов принос към него.

4. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ

1.4. Процесуалноправно основание

1.4.1. Принципи

В член 218, параграф 9 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) се предвижда приемането на решения за установяване на „позициите, които трябва да се заемат от името на Съюза в рамките на орган, създаден със споразумение, когато този орган има за задача да приема актове с правно действие, с изключение на актовете за допълнение или изменение на институционалната рамка на споразумението“.

Понятието „актове с правно действие“ включва актове с правно действие по силата на нормите на международното право, които уреждат съответния орган. То включва и инструменти, които нямат обвързващ характер съгласно международното право, но са годни да окажат съществено въздействие върху съдържанието на приеманата от законодателя на Съюза нормативна уредба[3].

---

[2] Регламент (ЕО) № 2894/94 на Съвета от 28 ноември 1994 г. относно условията за прилагане на Споразумението за Европейското икономическо пространство (ОВ L 305, 30.11.1994 г., стр. 6).

[3] Решение на Съда на Европейския съюз от 7 октомври 2014 г., Германия/Съвет, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, т. 61—64.

1.4.2. Приложение в конкретния случай

Съвместният комитет на ЕИП е орган, създаден със споразумение, а именно Споразумението за ЕИП. Актът, който Съвместният комитет на ЕИП има за задача да приеме, представлява акт с правно действие. Предвиденият акт ще бъде обвързващ съгласно международното право в съответствие с членове 103 и 104 от Споразумението за ЕИП.

Предвиденият акт не допълва, нито изменя институционалната рамка на Споразумението за ЕИП. Поради това процесуалноправното основание за предложеното решение е член 218, параграф 9 от ДФЕС във връзка с член 1, параграф 3 от Регламент № 2894/94 на Съвета.

1.5. Материалноправно основание

1.5.1. Принципи

Материалноправното основание за дадено решение съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС във връзка с член 1, параграф 3 от Регламент № 2894/94 на Съвета зависи преди всичко от материалноправното основание за правния акт на ЕС, който следва да бъде включен в Споразумението за ЕИП.

Ако предвиденият акт преследва две цели или се състои от две части и ако едната от целите или частите може да се определи като основна, докато другата е само акцесорна, решението съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС трябва да се основава на едно-единствено материалноправно основание, а именно на изискването от основната или преобладаващата цел или част.

1.5.2. Приложение в конкретния случай

Тъй като с решението на Съвместния комитет се разширява сътрудничеството между договарящите се страни по Споразумението за ЕИП, за да се включи Регламент (ЕС) 2023/2418 за създаване на Инструмент за укрепване на европейската отбранителна промишленост чрез съвместни поръчки (АУЕОПСП), е целесъобразно настоящото решение на Съвета да се основава на същото материалноправно основание като акта, който се включва. Поради това материалноправното основание за предложеното решение е член 173, параграф 3 от ДФЕС.

1.6. Заключение

Правното основание за предложеното решение следва да бъде член 173, параграф 3 от ДФЕС във връзка с член 218, параграф 9 от ДФЕС и член 1, параграф 3 от Регламент № 2894/94 на Съвета.

5. ПУБЛИКУВАНЕ НА ПРЕДВИДЕНИЯ АКТ

Тъй като с акта на Съвместния комитет на ЕИП ще се измени Протокол 31 към Споразумението за ЕИП относно сътрудничеството в специфични области извън четирите свободи, е целесъобразно той да бъде публикуван в *Официален вестник на Европейския съюз*, след като бъде приет.

2024/0025 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в рамките на Съвместния комитет на ЕИП във връзка с изменение на Протокол 31 към Споразумението за ЕИП относно сътрудничеството в специфични области извън четирите свободи

(АУЕОПСП)

(текст от значение за ЕИП)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 173, параграф 3 във връзка с член 218, параграф 9 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 2894/94 на Съвета от 28 ноември 1994 г. относно условията за прилагане на Споразумението за Европейското икономическо пространство[4], и по-специално член 1, параграф 3 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

(1) Споразумението за Европейското икономическо пространство[5] („Споразумението за ЕИП“) влезе в сила на 1 януари 1994 г.

(2) Съгласно член 98 от Споразумението за ЕИП Съвместният комитет на ЕИП може да реши да измени, *inter alia*, Протокол 31 към Споразумението за ЕИП относно сътрудничеството в специфични области извън четирите свободи.

(3) Целесъобразно е да се разшири сътрудничеството на договарящите се страни по Споразумението за ЕИП, за да бъде включен Регламент (ЕС) 2023/2418 на Европейския парламент и на Съвета[6].

(4) Поради това протокол 31 към Споразумението за ЕИП следва бъде съответно изменен, за да се даде възможност за провеждането на това разширено сътрудничество.

(5) С оглед на това позицията на Съюза в рамките на Съвместния комитет на ЕИП следва да се основава на приложения проект на решение,

---

4 ОВ L 305, 30.11.1994 г., стр. 6.

5 ОВ L 1, 3.1.1994 г., стр. 3.

6 Регламент (ЕС) 2023/2418 на Европейския парламент и на Съвета от 18 октомври 2023 г. за създаване на Инструмент за укрепване на европейската отбранителна промишленост чрез съвместни поръчки (АУЕОПСП) (ОВ L, 2023/2418, 26.10.2023 г.)

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза в рамките на Съвместния комитет на ЕИП във връзка с предложеното изменение на Протокол 31 към Споразумението за ЕИП относно сътрудничеството в специфични области извън четирите свободи, се основава на проекта на решение на Съвместния комитет на ЕИП, приложен към настоящото решение.

Член 2

Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му.

Съставено в Брюксел на […] година.

За Съвета
Председател